

Motion till riksdagen 2006/07:U306

av Cecilia Wigström i Göteborg m.fl. (fp, m, c, kd,
v, mp)

Dawit Isaak

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att regeringen bör uppmärksamma Dawit Isaaks situation.

Motivering

Det är nu fem år sedan Dawit Isaak greps i Eritrea. Sedan dess sitter han fängslad utan rättegång. I skuggan av elfte september 2001 passade president Afewerki på att sätta stopp för all kritik av det nyligen befriade landets ledning. Den fria pressen stängdes och elva journalister fängslades utan rättegång, bland dem den eritreanska och svenska medborgaren Dawit Isaak. Dawit Isaak var delägare av tidningen Setit där han också jobbade. Arresteringsvågen började den 18 september och Dawit Isaak fängslades den 23 september.

Brotten mot de mänskliga rättigheterna i Eritrea är grova och omfattande. I en rapport från Amnesty International, *You Have No Right to Ask*, i juni 2004 kritiserar de omfattande brotten mot mänskliga rättigheter i landet. Rätts-systemet är under all kritik och fängelseförhållandena är fruktansvärda. Cellerna är fuktiga, överfulla och hälsovådliga. Fångarna har dålig tillgång till vatten och svälter. Religionsfriheten är beskuren; bl.a. fängslas kristna och Jehovas vittnen.

FN:s kommitté för mänskliga rättigheter i Afrika har i åtskilliga fall fällt Eritrea för brott mot mänskliga rättigheter. Våren 2004 beslutade den afrikanska kommissionen för mänskliga rättigheter att den eritreanska staten bryter mot flera artiklar i den afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter. Den kräver därför att de elva journalisterna släpps och att de dessutom kompenseras ekonomiskt.

Reportrar utan gränser världsindeks över pressfriheten 2005 rankar Eritrea som det näst värsta landet i världen för reportrar att verka i. Endast Nordkorea

Fel! Okänt namn på

är värre. Året dessförinnan låg Eritrea på 5:e plats från slutet. Situationen har alltså förvärrats.

Det är troligt att det är i en ryslig fängelsemiljö som Dawit lever i dag. Den svenske medborgaren Kifleyesus Ogbacristos avled i eritreanskt fängelse i januari 2005 efter tre års väntan på rättegång. Regimens lakejer säger att Dawit Isaak mår bra, men det kan vi inte lita på eftersom ingen från det svenska utrikesdepartementet har tillåtits besöka honom. Vi är oroliga att anledningen till att ingen får ha kontakt med honom är att regimen har mycket att dölja. Eritrea bör släppa Dawit Isaak fri omedelbart och låta honom återförenas med sin familj i Göteborg.

Dawit är svensk medborgare och har samma rätt som alla svenska medborgare att få bistånd från Utrikesdepartementet då deras mänskliga rättigheter kränks. Den förra svenska regeringen fick berättigad kritik för bristande engagemang i Dawits fall. Ansträngningarna för att få Dawit Isaak frigiven eller att åtminstone få träffa honom ökade under de senaste åren från regeringens sida. Det var bättre sent än aldrig.

Än mer kan och måste göras. En svensk medborgare har avlidit i eritreanskt fängelse och före ambassadören Folke Lövgren har uppgivit att det är svårt att verka till skydd för svenska medborgares intressen i Eritrea ifrån Stockholm. Nu måste Sverige och EU öka sitt tryck på Eritrea så att Dawit Isaak och eventuellt andra EU-medborgare som sitter i fängelse utan rättegång släpps fria.

Det finns mycket mer som Sverige kan göra för att pressa regimen i Eritrea att släppa Dawit Isaak, bl.a.: skicka den svenska ambassadören dit oftare, betala svenska honorärkonsuln i Asmara för att agera, använda EU-ambassadörerna som är på plats och agera för att avbryta EU:s bistånd. Utrikesministern kan i internationella sammanhang ta upp hans fall med Eritrea för att därigenom markera den vikt Sverige lägger vid Dawit Isaak. Att flera svenska statsråd engagerade sig visade sig bära frukt för Mehmed Ghezali.

Den svenska regeringen bör öka ansträngningarna för att få Dawit Isaak fri. Han får inte gå samma öde till mötes som Kifleyesus Ogbacristos som tragiskt avlidit på grund av de fruktansvärda förhållandena i eritreanskt fängelse.

För EU:s del är det dags att stoppa biståndet till Eritrea. EU har i ett biståndsavtal med Eritrea utlovat 88 miljoner euro i stöd under åren 2002–2007 till olika strukturprojekt. Det är en ansenlig summa som bl.a. går till ett vägbygge för 37 miljoner euro. Den svenska regeringen bör verka för att EU:s bistånd stoppas. I stället drev Sverige på för att utvecklingssamarbetet som frysts efter arresteringarna i september 2001 skulle återupptas hösten två år senare.

Det finns oerhört stora behov av bistånd runtom i världen. Det finns ingen anledning att EU skall prioritera att stödja ett land som håller en EU-medborgare fängslad utan rättegång och totalt saknar ambition att påbörja demokratiska reformer. Det humanitära biståndet som är nödvändigt för eritreaners överlevnad måste dock få fortsätta.

Fel! Okänt namn på

Vi som ingår i den tvärpolitiska Dawit Isaak-gruppen i riksdagen kräver:

- ? att Dawit Isaak skall släppas fri,
- ? att svenska representanter omgående skall få träffa Dawit,
- ? att utrikesministern själv bör ta upp Dawit Isaaks fall på högsta eritreanska nivå,
- ? att EU:s bistånd till Eritrea avbryts,
- ? att demokrati och respekt för mänskliga fri- och rättigheter upprättas i Eritrea,
- ? att FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Louise Arbour, släpps in i Eritrea.

Stockholm den 30 oktober 2006

Cecilia Wigström i Göteborg (fp)

Staffan Anger (m)

Mats Johansson (m)

Staffan Danielsson (c)

Agneta Berliner (fp)

Camilla Lindberg (fp)

Birgitta Ohlsson (fp)

Annelie Enochson (kd)

Sven Gunnar Persson (kd)

Kalle Larsson (v)

Helena Leander (mp)

Gustav Blix (m)

Andreas Norlén (m)

Eva Selin Lindgren (c)

Anita Brodén (fp)

Fredrik Malm (fp)

Barbro Westerholm (fp)

Eva Johnsson (kd)

Ulla Andersson (v)

Alice Åström (v)